

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbata.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru streinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei archidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 47.
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegraful Român”, strada Măcelarilor Nr. 20.
Epistole nefrancate se refuză. — Articuli nepublicați nu se înapoiază

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de tre. ori.
15 cr. rēdul cu litere garmond — și timbru de 30 cr.
pentru fie-care publicare.

Sibiu, în 12 Februarie.

Ocuparea scaunului patriarchal din Carlovitz dă un bogat material de discutat presei dela noi. Omenii vād împărecheri, vād tabere guvernamentale, radicale, oportuniste și fie-care taberă și are candidatul seu.

Dacă e așa, atunci noi din capul locului trebuie să accentuăm, că pe calea acēsta biserica suroră sērbescă nu va eși curēnd din starea abnormală, în care se găsește. O grămadă de ani sunt decānd în biserica sērbescă nu vedem stări normale, și starea acēsta ar trebui să fie de ajuns signal, ca să se grupeze fii bisericii nu în jurul persōnelor, cari aspiră la scaunul patriarchal, ci în jurul aceluia stindard, care propoveduesce pacea în biserică mai pe sus de alte interese omenesce.

Conflictul s'ar escă în momentul ce sērbii s'ar pune pe acel teren, pe care s'au pus atunci, când au ales pe un bărbat, care nu a întimpinat aprobarea monarhului.

Episcopii actuali sunt toți întăriți de guvern și în jurul unuia dintre ei trebuie să se concentreze toate voturile — se înțelege, că în jurul aceluia, care e mai destoinic și mai capace de a conduce biserica.

Dacă sērbii așa vor face, guvernul nu pōte să denege întărirea alesului, și ătă că sguduirile, la cari a fost espusă biserica dela 1875 încōce ar face loc unor stări de lucruri normale. Nu ne amestecăm bucuros în trebile altora, avem noi ale nōstre necasuri, dar totuși numai cu durere am luă act, dacă s'ar mai continuă referințele de acuma în biserica suroră. Avem însă multe daravere laolaltă, avem comune micste, și românii cer cu întērire ca să iasă de facto precum de iure sunt eșiți de sub ierarhia sērbescă. Procese nu am voi bucuros să începem, deși avem un antecedent în un decis al inaltei curii regesci, după care de sigur, că am veni în drepturile nōstre.

Dar procesele sunt mult costisitoare, ele lasă multă amarăciune în inimile omenilor și noi ca creștini suntem numai unde putem pentru pace.

Sub actualele împregiurări nu avem cu cine stă de vorbă, delegațiunea congresuală deși constă din cei mai valoroși bărbați ai noștri, nu pōte merge înainte cu un pas, și și din punctul acēsta devedere încă am dorii să vedem stabilindu-se în scaunul patriarchal un bărbat drept și doritoriu de pace.

E acum de ajuns, decānd în comunele micste romānii nu sunt organizați după statutul organic, e de ajuns, că filerii lor intră tot în pungi străine și averile comune se folosesc încă tot spre scopuri

străine, scōlele din comunele micste mereu lucră la desnaționalizarea romānilor, a le fraților lor de aceeași lege — și noi ori cât dorim pacea, dar în urma urmelor totuși vom fi siliți ca să-i scōtem din mâinile celor ce lucră cu plan la desnaționalizarea lor.

Toleranța față de alte biserici noi o cultivăm în o măsură cum alții în schimb nu o manifestăză nici odată, dar și toleranța încă trebuie să încete, acolo, unde se încep datorințele, cari le avem pentru vađa bisericii nōstre și pentru fericirea credincioșilor noștri.

Întimpinăm o mulțime de greutăți din partea statului, ne fac greutăți cei de o altă lege și cei de o altă limbă și am fi în drept ca să așteptăm ca cel puțin coreligionarii noștri să fie drepti față de noi și de pretensiunile juste ce le avem. Avem totă increderea, că înțelepciunea, cu care se conduce biserica nōstră și tactul cel bun al cărmaciilor ei, vor află un mod, ca să dea o soluțiune grabnică și acestor cesțiuni pendinte, deși nu se pot trece cu vederea greutățile, cari stau în cale la realizarea finalisării acestor acte importante. Aceste și altele ar trebui să le vadă și cei ce aruncă cu petrii fără nici o cruțare în capii bisericii nōstre.

Administrațiunea de stat.

(Urmare)

Cu privire la cesțiunea naționalităților nici în vorbirea contelui Zichy nu am aflat decât cunoscutele espectoratiuni șovinistice. Cu căldură vorbesce despre popor, — „tesaurul cel mai scump al patriei nōstre — dice — este poporul, scumpul popor, care vorbescă el ori ce limbă, toți sunt copii scumpi și iubitori ai patriei.” În interesul acēstui voesce el să lucre „și nu cunoșce deosebiri confesionale sau de limbă.” Să vedem însă ce voesce el să dea aceluia popor de el mult prețuit, și precum se vede și iubit? ătă ce ne spune: „Ungaria este destul de puternică, ca să permită cu adevărat liberalism cetățenilor adorarea lui Dumnezeu în ori ce credință, și naționalităților chivernisirea afacerilor casnice în ori ce limbă.” Și deu acēsta este foarte puțin, și dacă aceste cuvinte le vom examina cu vērful de ac, Ungaria după contele Zichy se arată cu mari mimositate, ce compete unui puternic, atunci, când permite chivernisirea afacerilor casnice în ori și ce limbă. Cu asemenea generositate nu se va împintea mult generosa nație, căci ar fi lucru greu a o oprii acēsta. Eu însă cred, că Ungaria nu este destul de tare, ca

să restringă naționalitățile numai la chivernisirea afacerilor casnice în limba lor, și ele — naționalitățile — la nici o întēmplare nu ar fi aplecate de a se indestulii cu atāta.

Legea naționalităților din 1868 nu așa a contemplat existența, pe care o pot continuă naționalitățile în Ungaria, și dacă și înainte ochilor contelui Zichy lucesce idealul, că aici întregă viața publică, întregă administrațiunea la oficii să se continue esclusiv numai în limba magiară, că aici cultură esclusiv numai în limba magiară să se pōtă câștiga, atunci n'are sens enunțiațiunea lui, că voesce să respecteze drepturile legale ale naționalităților, n'are valōre iubirea, pe care afirmative o are pentru popor.

Noul secretariu de stat la afacerile interne, Antoniu Tibád, a făcut interesante enunțiațiuni la banchetul, cu care l'a onorat orașul Székely-Udvarhely. Merită totă recunoștința cuvintele lui, că pentru patrie este mai mic pericolul, dacă partidele se succedăză în tempo mai iute, decât atunci, dacă voesce să se susțină la putere prin mijlocē nemorale. Succedarea la guvern a partidelor în tempo mai iute, sau dōră chiar ajungerea lor la putere este la noi pium desiderium, cu toate acestea însă îi servesc spre onōre domnului secretariu de stat, dacă și acuma mai ține la acest concept ideal. A dis el și lucru mai practic și mai potrivit, a dis adecă, că se înșelă toți aceia, cari în introducerea administrațiunei de stat cred a vedē o panaceă generală. Se vede, că cunoșce obiectul, și terenul, pe care are să lucreze, cunoșce cât este acela de mărginit, și cu greu va fi în tabăra acelor, cari pun pe o trēptă ideală scopurile cele mărăfe, pe cari le va realiză administrațiunea. Cu atât mai tare ne a bătut la ochi, că și Tibád s'a vēdut necesitat a și însuși fraseologia șovinismului, accentuând și el momentul național, prin care e justificată introducerea administrațiunei de stat. El, care nu vede panaceă în administrațiunea de stat, de bună sēmă recunoșce, că nici în privința națională nu se pōte aștepta dela ea mari rezultate.

Trei lucruri trebuie să intrunescă administrațiunea, așa ne spune. ătăiu să fie națională — așa dice — în toate părțile sale, și în toate manifestațiunile să pōrte caracterul statului unguresc, care nici unei considerațiuni nu pōte fi sacrificat: acesta e primul și principalul principiu. Al doilea e, ca drepturile și interesele fie-cărui cetățen să fie apărate și promovate deopotrivă. A treia: administrațiunea să fie curată. Eu așa cred, că fiitorul conducătoriu al administrațiunei numai așa lucră corect, dacă dintre însușirile espuse tacsativ pune

FOIȚA.

Documente pentru limbă și istoria.

Pilde filosofesti de pre limba cea prōstă grecescă talmăcite romānesce.

(Urmare.)

303. Mânia cea fără cumpēt isgonese de pre lângă tine pre cei-ce se apropie de tine, și mângăerile cele fără de vreme, îi fac să piardă frica de cătră tine: drept aceea nu se cade să fi nici prea iute, pentru-ca să nu se lepede de tine, nici prea blând, ca să nu-și riđă de tine.

304. Dōuē feliuri de ómeni nu se indestulēză nici o dinióră; cei-ce cērcă învățatura și cei-ce strīng avuția.

305. Lovesce capul șarpelui cu mână nepretinului teu, pentru-că din ceste dōuē bunătăți și se va întâmplă una: adecă sau se va omorii șarpele, de va birui vrășmașul teu, sau biruind șarpele vrășmașul teu nu va mai hălădui în lume.

306. Să nu aduci tu vestirea cea rea la omul ce dintr'aceea pōte să se turbure, ci lasă să o aducă altul.

307. Cine este neslujit, este ca un trup fără suflet.

308. Să nu părăsici pe cineva cătră domn, că îi este împotivnic, însă de vei fi încredințat, că nu te va crede domnul, pentru-că de-l vei pări, vei perii însu-ți tu de sine-ți.

309. Omul cel învățat deși este lipsit de cele trebuincioșe, dar încăși tot este mai de cinst decăt cel neînvățat, ce nu-i lipsesce de nici unile.

310. Omul cel neînțelegetoriu și neînvățat este plin de mândrețe.

311. Cel ce grăesce multe, urmēză sau se grăescă minciuni, sau lucruri fără folosință.

312. Cel ce foarte se grăbesce pe urmă se căesce, pentru-că numai cu răbdare se fac toate lucrurile.

313. Bogat este cel ce se indestulēză cu puținul.

314. Ascultă ca să înveți, și păzesce tăcerea, ca să hălăduesci.

315. Sunt ómeni de dōuē bresle: unii află ce nu cercetēză, și nu sunt mulțamiți; și alții cercetēză, și nimic nu află.

316. Cēla ce dă sfat omului celui mândru, trebuie sfătuit.

317. Fiesce cine se socotesce, că are minte mare, și fiesce-căruia părinte i-se pare, că fiul seu întrece cu frumșețea pre toți ceialalți copii.

318. Supuși ce bine sunt chivernisiți, plătesc mai mult decăt oștile cele mari.

319. Singur se dă vinovat, cēla ce silesce să se îndrepteze, nepărēndu-l nimenea.

320. Împērații nu vor să aibă pe alții asemenea cu dēnșii; zavistnicii n'au odichnă, și minci-noșii sunt fără rușine.

321. Păzesce-te de omul cel mare, după ce-l vei amăgi, și de cel nebun, după ce-l vei batjocorii, și de cel înțelept, după ce-l vei păgubi, și de cel rēu, după-ce vei face preteșug cu dēnsul.

322. Dracul n'are putere asupra celor buni, nici domnul asupra celor sēraci.

323. Trei feliuri de ómeni nu scot nici un bine dela alți trei; cel de trēbă dela cel netrebnic; cel bun dela cel rēu; și cel înțelept dela cel nebun.

324. Trebile ce se fac cu încetul, se sēvērșesc cu pochtă.

325. Omul se cunoșce de pe limba lui, și nuca cea găunōsă de pe ușurimea ei.

326. Cēla-ce ca să se arate învățat se pricesce cu altul mai învățat de cât dēnsul, mai pre urmă se arată neînvățat.

327. Cade-se să aibi învățatura în chip ca să te poți slujii cu dēnsa ori când vei vrea.

328. Cu cale este înțeleptului să socotescă bine sfērșitul tuturor lucrurilor.

(Va urmă.)

la locul prim pe cea dela urmă, adevă curățenia în administrațiune.

Ce însemnă: să fie administrațiunea națională sau parafrazarea acesteia, ca ea să pörte în tôte pörțile sale timbrul statului magiar? Nici nu pöte fi nici la noi nici în alte țeri vorbă de altă administrațiune; țera o guvernăză regimul nostru, și nu vre-o altă putere străină, ca pe timpul lui Bach. S'ar reduce deci tötă afacerea la o espec-torațiune patriotică, care ca punct din un program înșirat în mod tacsativ nu ar avé nici un sens, dacă nu ar ascunde în sine un lucru de tot special, pe care nu voim să-l numim cu numele cel adevărat. Acest lucru special e magiarisarea, ca motiv principal pentru introducerea administrațiunii de stat și după vederile lui Tibád, acesta este și după el principiul fundamental, și nu justiție egală pentru toți sau döră o administrațiune curată.

S'ar puté asteptá dela fie-care ministru, ca el să-și facă de problemă conservarea cercului propriu de drept în resortul seu, și ferirea de a i-se alterá natura în o privință sau alta. Noul secretariu de stat ar puté țice deci colegilor sei din celelalte secțiuni ministeriale: dacă voi voiți și sciți face propagandă de magiarisare, faceți o în numele Domnului, eu însă nu pot permite, ca din resortul meu să se facă vre-o Emke, ca cele existente, căci problema mea la locul prim e o administrațiune curată, cari tuturora de o potrivă face dreptate; față propagandă de magiarisare consiliul de ministri, sau în deosebi ministrul de culte, nu cereți însă ca eu să me angajez la acésta. Și noul secretariu de stat dovedesce mare sacrificare patriotică, când se supune unei probleme atât de încercate.

(Va urmă.)

Revista politică.

Foile se ocupă și acum cu răposatul bărbat de stat, Andrásy, și precum se pöte vedé din comentariile, ce se fac asupra vieții lui, nu tôte pörtă aceeași simpatie pentru contele Iuliu Andrásy.

În dieta croată mai ales s'a manifestat un act, care n'a produs nici decum bună impresiune în cercurile conducătoare. Pe când adevă președintele dietei a anunțat trecerea din viață a contelui Andrásy și a voit să-i facă un mic panegiric, întrégă opozițiunea a părăsit sala demonstrativ.

Tot demonstrativ s'a purtat și partidul opozițional sârbesc și fóia „Zavasta“ într'un articol referitoriu la activitatea contelui, susține, că sârbii n'au nici o cauză de a-l jelí.

Pe același ton o mână și foile cehe din Boemia. Ele nu cunosc în Andrásy nici un om de talent, nici bărbat de spirit, ci mai mult un bărbat îndrăsnéț, pe care l'a favorizat norocul de a ajuns în poziția cea mare, ce o a ocupat în stat. Istoria, țice ele, se va exprímá cu asprime asupra activității lui diplomatice, noi de astă-dată înregistrăm numai, că succesele politice sale sunt fôrte problematice și cine scie în ce încurcală vor aduce éráși monarchia noastră.

În Boemia s'a început o mare agitațiune din partea cehilor tineri. După lungi și furtunöse debateri au luat hotărîrea, ca să respingă actul de împécare ceho german și să lucre într'acolo, ca toți deputații cehi să și depună mandatele mai înainte de a se pertractá în dietă, ca astfel lucrul să apară, ca și cum poporul ceh nu voesce să ție cont de împácarea făcută.

Banii dracului

(Urmare din Nr. 13.)

Pista nu da pre la moșie decât când avea lipsă de bani dar cu atât mai des încep a-i vení esecutorii pe cap.

Viile prețuite, usufructul pus sub sechestru, — tôte aceste sunt la ordinea țilei la curtea cea domnescă, până când în o bună diminiță o dobă stricată sună anevoe și moșia dlui Pista trece în mânilor unui evreu, care, mai eri alaltăeri a venit sdrénțos în sat și nu avea decât o căruță cu un cal rău și câțiva copii urduroși și nespálați, ca și tată-seu și ca și muma-sa.

Pista de aci încolo a fost nevăđut prin Pustinis, viața desfrânată, jocul de cărți și petrecerile l'au adus la sapă de lemn și la ruina materială și morală.

Curtea domnescă numai ca din povesti a mai fost odată curtea nepotului lui Ambruș, ér argații aduși de el cu mare alaiu s'au dus și ei cari în cătro i-or dus ochii nefolosiți și ei ca și stăpânul lor, deși au jăfuit destul, dar se vede, că averea din furt nu e cu sporiu.

Să întörceam la casa lui Alecsă.

În strada de lângă biserica cea românescă se află un edificiu de material solid și clădit bine.

Cumcă și cehii bătrâni ar nutri astfelu de idei și ar voi să se observe o astfelu de ținută este greu de cređut. Din tôte mișcările cehilor tineri se vede, că ei urmăresc scopul, ca cel puțin să aibă un mijloc de ațitare și agitațiune la alegerile pentru parlamentul vienes, deóre ce nu tôte punctele conferinții au fost combătute, ci mai cu sémă s'au îndreptat contra dreptului de „veto“ al curiei marilor proprietari, prin cari țic, că se stîrbesc nu numai drepturile poporului ceh întreg, dar se atacă, principiile fundamentale ale organismului țerei.

Bulgaria érá-și este pusă la o grea încercare din partea Rusiei. Regimul rusesc a urgiat prin reprezentantul german plățirea sumei de 8,400,000 franci pentru despăgubirea ocupațiunii, cu care i-a rămas datóre încă din ratele de pe anul 1886. Dacă se va adevéri, că suma acésta se află depusă la banca națională, atunci plățirea ei nu va face prea mari greutăți principelui Ferdinand.

Prin acésta provocare urgentă intențiunea Rusiei pare a fi mai mult a încurcă și mai tare situațiunea Bulgariei și-și fac numai iluziuni aceia, cari cred, că Rusia prin acésta ar intenționá să recunoscă pe principele Ferdinand.

Mai mult e de temut, că banii, cari vor incurge în visteria rusescă, éráși se vor întörce în Bulgaria cât mai îngrabă ca mijloce pentru agitațiune, căci e caracteristic, deóre ce totdeodată reprezentantul rusesc în Constantinopol a remonstat contra neplățirii regulate a despăgubirii pentru rebel.

Cercetările contra conspirațiunii se continuă. Precum se afirmá, s'a aflat la un om anume Musevitch din Sofia, un registru, unde sunt induse sume numérose și mari de bani, primiți pentru a se puté face agitațiunile în mase cu mult mai mari. Ele au fost trimise din partea comitelui Ignatieff, a consilierilor Liceff și Istroboff la ambasada rusă din Constantinopol prin revoluționariul Dragan Zancoff.

Criticii moderni.

„Multe flori sunt, dar' puține
Rod în lume o să pörte:
Töte bat la pörta vieții,
Dar' să scutur multe mörte“.

„Critici voi, că flori deșerte,
Care røde n'ați adus“.

M. Eminescu.

În timpul mai recent în tôte centrele mai însernate locuite de români vedem óre-cari mișcări îmbucurătoare și în ce privesce literatura. Apröpe mai în fie-care ram al literaturii și al sciinții posedem și noi câte un op sau mai multe, mai pentru fie-care specialitate mai principală suntem ferciți a numărá câte unul sau mai multe țiare. Asemănând între ce s'a scris până acum la noi, cu ce ar trebui să se scrie, fie și numai pentru trebuințele noastre cele mai neapărat de lipsă, vedem încă un mare gol, ne vedem încă tare îndărătul altor națiuni, așa că se vede lipsa ca și puteri mai modeste și puteri mai puțin adăpate în sciință și literatură să se angajeze la munca acésta spre a se puté întimpiná fie și numai în parte trebuințele și greutățile țilnice.

Mai tot ce s'a scris și se scrie la noi, în genere exprimat, este bun și folositoriu trebuințelor și împregiurării noastre. Dacă ne întrebăm, cât timp, câtă muncă și câte spese îi costéză pe autorii respectivi, aflăm, că munca lor nici departe nu este rebonificată. Cei mai mulți din cei-ce se apucă să

scrie la noi, nu iau în considerare nici una din aceste împregiurări, ei scriu pentru-că ved lipsa, scriu pentru-că să contribuie și ei cu puterile lor multe puține la ridicarea și înflorirea literaturii noastre, la înmulțirea capitalului intelectual al națiunii și al țerii. Pe când acești bărbați în chipul acesta aduc prinosul lor pe altarul națiunii, pe atunci un alt soi de ómeni preținși din clasa inteligenței noastre, si-au luat de obiect critica scrierilor noastre pe o scară așa de întinsă, și cu astfelu de pretensiuni, ca și când am posede o literatură cine scie cât de bogată, ca și când preținșii critici ar fi cine scie ce capacități.

Ei, după-cum ne dovedesc cele mai prospete critice, dacă critici se pot numí, caută numai a înegrí ori ce intenție laudabilă, a terfelí ori ce încercare nobilă și a batjocorí cu o licență fără sémén, într'un mod îndrăsnéț, pe toți aceia, cari contribuie cu ce au mai bun și mai demn la ridicarea și înaintarea némului nostru.

Am înțelege, când i am vedé și pe ei scriind și dând o direcție nouă, cum au făcut d. e. la nemți scriitorii și criticii ca Lessing, Körner și alții. Acestia într'o mână țineau farul datătoriu de lumină, și în cealaltă biciul criticii. Criticii nostri, — afară de câte-va escepții onorabile, — sunt incapabili de astfelu de lucruri, sunt nisce capete sterile, nisce caractere pasionate ce-și pun tôte forțele ca să nimicéscă ori-ce încercare nobilă și generösă, să lovéscă fără sfielă pe ori-ce om de acțiune și să-l descurageze pentru totdeuna; ei nu pot produce nimic folositoriu, sunt lipsiți de spiritul creatoriu, lipsiți chiar și de cunoscințele cele mai neapărat de lipsă, ce trebuie să le aibă un critic serios. Poetul îi numesce: flori deșerte, care røde n'au adus. Ei n'au alt scop, decât acela a dărímá totul, ca pe urmă pe ruinele acestea să se ridice ei plini de merite, ca și Erostrat. În două cuvinte ei sunt nisce parasiți literari, după-cum prea nimerit îi numesce un vrednic bărbat al nostru. În ei consciința n'are nici un rol.

Trebuie că nici nemuritoriul Eminescu n'a scăpat de biciul lor, de vreme ce s'a vėđut îndemnat a dedicá și criticilor sei o poezie, ce începe cu șirele din fruntea acestor observări.

În cestiuni bisericesci și naționale se înđeletnicesc cu mult mai puținii bărbați, decât să ne vedem îndemnați a ne legá la ori ce ocazie binevenită de cei-ce lucréză cu asiduitate pe terenul acesta. În câmpul literaturii și al sciinții, suntem în poziție a vedé fôrte puținii bărbați devotați și laborioși, decât să ne repeđim ca fêrlele asupra vre-unuia dintre ei, unde ni se pare, că ar fi smintit ceva.

În urmă pe mulți dintre bărbații nostri meritați, angajați a luptá țilnic în arena publică prin feliurite uneltiri încercăm a-i învrăjbí, așa că adeseori, îi vedem pe aceia sleindu-și puterile în lupte personale sau de partide:

„Ađi, când glöte inimice
Năvălesc să ne dumice,
Frați pe frați ne sfășiem . . . .
În noénul suferinții
Ne-am perdut lumina minții
Și perirea n'o vedem.“

I. Lăpédát.

În față acestor stări, pre care tendință de ađi a criticilor nu este și nu pöte fi nici decum folositoare națiunii noastre, ea pöte numai pe mulți să-i facă a se retrage cu totul de pe calea apucată de a scrie, și ogorul literar să înțelenéscă, ne mai fiind cine să l cultive. Dacă sacă lacul, se perd și bróscele din el, dacă nu mai sunt scriitori și artiști

Trecătoriul, ce nu scie rënduelite din sat, dá cu socotéla, că aci locuesce un om cu dare de mână. Inchisă de tôte părțile cu zid — locuința are înfășoșarea unei locuințe mai mult de domn, decât de un om, ce a fost odată servitoriu.

În lăuntru casei încă domnesce cea mai bună ordine și linisce.

Bărbatul prețuesce pre femeă și femeia 'și iubescce bărbatul.

Nici un cuvânt de cértă nu s'a auđit acolo.

Sirguincoși dela început, cruțători și chipsuiți în socotelile lor 'și făcură o stare frumușică.

Și sêracii încă nu eșiau din casa lor neîndestuliți. Cu deosobire ómenii nenorociți în casa acésta aflau multă mângăere. De muria un om sêrac si criul și alte trebuincoșe dela ei se plătia, de da vre-un om de vre o pagubă în vite, nu rămân cu jugul jos, nici cu copii doioși de lapte, căci ajutorul 'l aflau toți în casa lui Alecsă. Mai mult. El nici nu s'a domnit ca alți ómeni, după-ce să îmboeresc, ci a rămas tot omul modest și cinstit de odiniórá.

Părea că chiar Dumneđeu binecuvéntă toți pașii lor și tötă truda lor, așa sporiu în tôte, în avere, în nume bun și în bună stare.

Dar era scris în cartea sortii, că și de averea acésta să se alégă nimica, căci și ea să trăgea tot dela Ambruș.

Presimț rău avea și Alecsă și și Istina, de aceea ei prin binefacerile lor cătră sêracii voiau să amâne de ceea-ce se temeau atât de mult. În o țic de Duminecă erau numai singuri la masă, ca mai isprăviseră cu prânzul, și povestiau despre averea lui Ambruș, cum s'a ales nimica de ea și în vorbele lor amestecară și pe nenorocitul de Pista. Abia îi pronunță numele, când un om pãrlit la față și sdrénțos intrá în casă.

Și acest om era nimine altul decât pécãtosul de nepot al lui Ambruș.

Dedat beției, urgist de tötă lumea, huiduit de cunoscuți se eugetá să viná la Alecsă, dör i va dá el mână de ajutoriu ca să l scótă din miseria, sau apoi de nu i va dá să foloséscă ocașiunea de a și luá el însuși.

Alecsă, care nu avea nici cel mai mic prepus despre planurile lui, 'l primí cu brațele deschise, i oferí loc la masa lui și scöse și un pocal de vin.

După o vorbă vine alta, după un pocal de vin altul și Alecsă, care în viața lui nu s'a îmbétat începe a se ameti și tot așa de ameti se face și Pista, dar el numai se preface, căci în realitate el era atât de dedat cu beuturile, încât nu l'ai fi putut îmbétá să i fi pus cepul în gură.

În starea acésta i apucă sêra și Alecsă se trântesce deoparte și Pista de altă parte. (Va urmă.)

criticii n'au cu ce-și valora numele, căci ei au numai valoarea nulei din matematică.

Când susținem o creștea nici prin minte nu ne trece a combata meritoric, obiectivă și justă, ci vrem numai să inferăm pe aceia, cari critică pasionat, bârftor și rătăcios, cari caută așa dicând cu microscopul erorile în scrierile ce se produc la noi, și în multe locuri, unde nu află, se screm și inventează, sau apoi că interpretăm greșit ideile celor ce scriu, căci nimic nu e mai ușor la ei, de că a interpreta greșit o idee nevinovată.

(Va urma.)

Varietăți.

* (Adresă de condolență). Comitetul administrativ al comitatului Sibiiu în ședința din 20 l. c. n. la propunerea comit. suprem cont. Andrei de Bethlen a luat hotărârea ca să trimită o adresă de condolență familiei răposatului cont. Andrassy.

* (Inmormântarea contelui Andrassy). Indată-ce s'a răspândit vestea despre mórtea contelui Andrassy, au început să incurgă adrese de condolență din toate părțile. Maj. Sa monarhul nostru trimise prin un curier de curte monarhului nostru graf: Iubită contesă! Adânc întristat adresez aceste șire către d-văstră, pentru a ve exprima din incidentul repausării neuitatului d-vos' ră soț sincera Mea condolență. Eu simțesc întrăga mărimă a acestei pierderi jalnice, carea Ne-a lovit, căci în repausatul, în care d-văstră deplângeți pe iubitul soț, patria pe cel mai mare și mai bun fiu al ei, jălesc și Eu cu adânc durere și cu un caracter cavaleresc, a fost în decursul unui șir de ani unul dintre cei mai buni consilieri și a le cărui servicii mari, adevărat patriotice și diplomatice și-au asigurat în întrăga monarhie o recunoștință durabilă. Atotputernicul să aline justele suferințe ale d-văstră și ale familiei, pe cari Eu, conservând cu recunoștință memoria răposatului, le împărtășesc cu sinceritate.

Maj. Sa împărătesa-regină a adresat o telegramă de următorul cuprins:

Intristată trimită expresiunea căldurosei mele condolențe. Familia d-văstră a suferit mult, dar tot astfel deplânge pierderea regelui și patriei; *Eu însă am pierdut pe cel mai credincios amic.*

Telegrame de condolență au sosit încă dela arhiducesele Stefania, Clotilda, Elisabeta, arhiducii Wilhelm, Reiner, principele Bismarck, dela toți bărbaii de stat ai monarhiei și din multe țări străine. După un prohod în Voločea s'au transportat rămășițele pământesci la Budapesta în palatul academiilor. Aici Maj. Sa regina a depus o a doua coronă pe cosciug și s'a rugat pentru odichna răposatului. Maj. Sa monarhul a asistat la serviciul funebru, când s'a ținut și cuvântarea memorială. Pe palatul regal și pe toate stradele au fâlfâit stéguri de doliu. Cortegiul imposor s'a pus în mișcare în deontul tuturor clopotelor din capitală cu mare paradă militară. În Terebeș, unde a fost transportate rămășițele pământesci au fost primite de episcopul Cașoviei Bubici și al Cianadului Desewffy cu mare asistență. După ultima binecuvântare sicriul s'a așezat în cripta din bisericuța, dela castelul de vară al contelui, unde odichnesce și mama sa.

* (Act de recunoștință) Direcțiunea institutului pedagogic din Caransebeș a exprimat dlui general Teodor Serac din Caransebeșul multămită publică. Dl general a dăruit pe s'ema institutului pedagogic un exemplar „Cocoș de munte” (Tetrao urogallus). Piesa e de o execuție admirabilă.

* (Convocare). Comitetul central al reuniunii inv. rom. din districtul Zarand și va ține ședința sa Joi la 15/27 Februarie 1890 la orele 10 a. m. în sala gimnasiului din Brad.

La acesta ședință se invită a participa P. T. D. Sabin Piso preș. desp. al III-lea din Săcăreș; Petru Mihut preș. desp. al II-lea din Hondol, Ales. Vlad, Inocențiu Bogdan secretari, Ales. Draea, Ios. Popescu, I. Anghiel, și membrii aleși: Petru Rimbaș, G. Forăș, Ioan Saffa și Romul Jurca.

Obiectele de pertractat:

1. Staverirea materialului de pertractat în adunările generale ale despărțimintelor I, II și III.

2. Curenții.

Brad la 8 Februarie 1890.

Biroul comitetului.

* (Camere de comerț). Fôia oficială din Budapesta a publicat emisul, prin care pe lângă cele 15 camere de comerț și industrie în Brașov, în Cluș și în Murăș-Oșorheiu. De teritoriul camerei din Brașov se țin comitatele Brașov, Făgăraș, Târnava-mare și Sibiiu.

De teritoriul camerei din Cluș se țin comitatele: Alba inferiôră, Bistrița-Năsăud, Târnava-mica, Cojocna, Turda, Aries și Solnoc-Dobâca. De teritoriul camerei din Murăș-Oșorheiu se țin comitatele: Ciuc, Trei-scaune, Murăș-Turda și Odorheiu. Orașele libere din aceste comitate aparțin respectivelor camere de pe teritoriul, ce l cuprind.

* (Schimbări pe linia ferată.) Dela 15 Februarie n. a început a circula între Odorheiu și Sighișoara trenul micșt Nr. 5013 în loc de trenul micșt Nr. 5011. Trenul Nr. 5013, care merge în Hașfalău în legătură directă cu trenul Nr. 316 către Brașov și în Sighișoara cu trenul accelerat separat Nr. 309 către Budapesta pleacă din Odorheiu la 1 oră 53 min. după amăzi și sosesc în Sighișoara la 4 ore 41 min. după amăzi.

* (Tabla reg. în Cluș). Primarul Clușului Géza Abach, a recercat pe vice-comiții comitatelor Cojocna, Solnoc-Dobâca, Turda-Aries și Bistrița-Năsăud, apoi pe primarii din Dees, Gherla, Turda și Bistrița a sporit deputațiunea clușană către ministru iustitiei cu mai mulți membrii, deore-ce instituirea unei table reg. în Cluș zace și în interesul acelor comitate și orașe.

* (Reducerea tacei pe liniile ferate pentru oficerii pensionați.) În urma unor dispozițiuni ale guvernului comun, direcțiunea căilor ferate de stat dela Viena e îndatorată a elibera certificate în puterea căreia oficerii pensionați pot călători pe liniile ferate cu prețul redus la 50%. Oficerii vor trebui însă să și trimită fotografiile numitei direcțiuni precum și cererile pe calea comandei militare, ér certificatul va purtă subscrierea oficerului respectiv.

* (Cor rusesc.) De câțva timp cutreeră orașele din Ungaria un cor rusesc escelent. Prograumul seu a fost să dea producțiuni și în unele orașe unde populațiunea s'erbescă e în mare preponderanță. Ministrul de interne Teleky a oprit însă corul să se producă și în acele orașe. Despre producțiunile date în Arad scrie „Biserica și Școala” următoarele: Țilele trecute a dat trei reprezentațiuni musicale în teatrul orașănesc din Arad corul bine instruit al dlui Slaviansky Agrenoff din Rusia, compus din 56 de persoane, spre deplină mulțămire a publicului ascultătoriu. Acest cor a cântat Dumineca trecută cântările liturgice în biserică s'erbescă de aici în ființa de față a unui public ales, și compus din toate clasele societății de aici fără diferență de confesiune și naționalitate. Am ascultat acest cor atât în teatru, cât și în biserică; dar am aflat o deosebire colosală în efect. În teatru corul a cântat piese naționale rusești, pre cari le-a executat în mod adevărat artistic, și între aplausele fără sfârșit ale publicului; în biserică am aflat ceva mai mult. În biserică, deși corul a cântat în limba slavă veche, pentru noi neînțeleasă, am constatat, după cele ce am putut observă, că compozițiunea ariilor este făcută în spiritul bisericii răsăritului. Fie care ton corăspunde în spiritul rugăciunii și cântării, ce se execută așa, încât pătrunde toate inimile și se desvôltă în ascultători adevărată pietate creștină. Lângă frumșeța compozițiunii cântărilor se mai adaugă apoi precisiunea în executare, frumșeța glasurilor diferite, care făcea ca întreg corul să se audă ca o singură voce. Acest cor are un singur basist, dar atât de puternic și cu o voce atât de curată, încât cine-l aude, și nu l'a văzut, nu pôte crede, că are glas de om. Am ascultat multe cântări, executate de artiști de renume european. Nici odată însă nu s'a produs o impresiune atât de înălțătoare de inimă precum o a produs în auditoriu Dumineca trecută, cântând santele cântări liturgice în biserică s'erbescă de aici. Este o pierdere, că conducătorii corurilor noastre de plugari n'au putut fi de față la executarea acestor frumoșe cântări. De aici a mers acest cor la Oradea-mare.

* (Telefon în București.) Jurnalul oficial publică un avis, prin care direcțiunea generală postală-telegrafică face cunoscut, că va instala la București o linie telefonică și invită pe toți cei ce voesc a se folosi de ea ca se să aboneze. Taca este ficsată cu 200 franci anual, având drept la 10 conversațiuni pe zi. O conversațiune durează până la 5 minute.

* (Fecunditate și viață lungă.) În nopțea de 24—25 Ianuarie a. c. soția lui I. Cărbăniaru, Ita, din comuna Hărlău, județul Botoșani a născut trei copii de sece bărbătesc, cari se află în deplină sănătate, dimpreună cu mama lor. — În 21 Ianuarie a încetat din viață Covurloi în etate de 120.

* (Steaua dela Vifleem.) Aparițiunea probabilă a stelei dela Vifleem ocupă în momentul acesta observatorul imperial dela Viena. Aceea ce face să se credă că steaua asta e tocmai aceea de care vorbesce evangelia, este că ea a apărut regulat la fie-care trei-sute cincispre dece ani dela anul I al erei noastre.

Ea e semnalată, în adevăr, la anii 315, 630, 945, 1260 și 1575. Acesta e cuvântul care face pe astronomi să credă că o vom vedé și anul acesta.

* (Bibliografie literară.) În numărul 33 din 11/23 l. c. al „Gazetei Transilvaniei” din Brașov un ore care Ioan Gruiză publică sub titlul „Cuvinte sufletesci” din I. C. Lavater, câte-va din mărgăritarele pe care diariul nostru le au publicat în anul trecut sub același titlu, comunicate în românesce de I. G. Barițiu. Era lucru în ordine să spună respectivul dn I. Gruiză, că de unde le au imprumutat, ér' nu să și însușescă munca altuia, pentru de a face paradă cu ea.

Bibliografie.

După volumul I al opului „Părți alese din Istoria Transilvaniei pe două sute de ani din urmă” au apărut Țilele acestea și volumul al II-lea în 51 de côle tipărite, format 8-vo mare în tocmai ca și întâiul volum, cu aceeași literă, tipariu curat, hârtie bună. De George Barițiu. Sibiiu 1890. În edițiunea autorului. Tipografia W. Krafft.

Acest volum II cuprinde partea istoriei noastre, pe care pe cât scim, generațiunile moderne o asteptau cu interes atât mai mare, cu cât doresc ele mai mult, ca să cunoscă adversitățile și suferințele, prin cari au trecut părinții și bunii lor în anii revoluțiunilor, ai d'elă 1848 până la 1860, cu totul ani 12.

Pe lângă citate numeroșe în text s'a adaus la călcăiul opului și câteva documente din cele mai importante și mai instructive, mai tôte scôse după originale.

Sumariul alăturat la op cuprinde simburile lui, încât lectorul chiar și din acesta pôte să combine la importanța multimei evenimentelor, ale căror urme au să rămăna năstere din memoria poporațiunii acestei țări și cum atât mai afund infimie în memoria poporului român locuitoriu în țările acestei monarhii.

Ambele volume în 101 de côle, hârtia, tipariu corectura, legat, expedițiunea ect. ne costă peste 4300 fl. v. a.

Voind a scôte și al III-lea volum pe restul perioadului până la a. 1883 precum și una colecțiune de documente fără care multe întemplieri din acele perioade se par misterioșe, acele două scurte le vom puté ajunge numai încassând arătata sumă pentru noi destul de considerabilă.

Prețul acestui vol. II este ca și al celui dintâiu, legat ușor (broșurat) 4 fl. 50 cr. legat tare 5 fl. v. a.

În restimp de 3 luni, adecă până în 31 Maiu a. c. expedițiunea din partea autorului se face franco pentru toți dd. câți se vor fi prenumerat la dânsul; după aceea esemplarele trec în comisiune la librăria W. Krafft în Sibiiu.

Dela 5 sau mai multe plătite dintr'odată se dau 10% rabat.

Comandele se fac mai sigur prin mandate postale. Sibiiu, 20 Februarie, 1890.

George Barițiu.

Loterie.

Sâmbătă 22 Februarie, 1890.

Buda: 71 54 1 37 44

Bursa de Viena și Pesta.

Din 22 Februarie 1889.

	Viena	B-pestu
Renta de aur ung. de 6%	103.60	103.45
Renta de aur ung. de 4%	103.60	103.45
Acțiuni de bancă de credit ung.	352.25	352.—
Sorți de stat dela 1860	140.—	140.50
Sorți ungurești cu premii	137.75	136.50
I emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	95.60	—
II emisiune de oblig. de stat dela drumul de fer orient. ung.	—	—
Împrumutul drumurilor de fer ung.	116.60	—
Renta ung. de hârtie	99.50	99.45
Obligațiuni urbariale transilvane	105.50	105.70
Obligațiuni de stat dela 1876 de ale drumului de fer orient. ung.	113.30	113.50
Sorți de regularea Tisei	127.75	127.50
Galbin	5.59	5.57
Napoleon	9.39	9.42

Nr. 34.

[291] 2—3

EDICT.

Radu Șandru din Zizin, care a părăsit cu necredință pe legiuita lui soție Ana G. Costea tot deacolo, și de 8 ani nu se scie ubicațiunea lui, se citéză prin acesta, ca în termen de 6 luni să se prezente înaintea subscrisului oficiu protopresbiteral, căci la din contră se va aduce sentință și în absența lui.

Brașov, în 17 Ianuarie, 1890.

Oficiul protopresbiteral gr. orient. al Brașovului I, ca for matrimonial de I-a instanță.

Ioan Petric, protopresb ca adm.

Nr. 24. [301] 1-3

CONCURS.

La parochia de clasa a III-a Buzd, in protopresbiteratul Mediaşului se deschide concurs nou de paroch in termen de 30 zile dela prima publicare.

Emolumentele sunt: 1. Casa parochială cu două încăperi și o bucătărie pe a cărei curte se află și supraedificările necesari pentru economie. 2. Porțiune cunonică de 12 jugere arătoriu și fânaț, pământ de calitate bună (comasat). 3. Dela 76 familii 100 zile de lucru in fiptul parochului. 4. Dela 50 familii câte una ferdă nouă de cucuruz sfârmit, dintre cari va da cantorilor 16 ferdele. 5. Stolarele usuate in tract. Tote acestea laolaltă dau suma de preste 400 fl. Doritorii de a competi au a și aștene suplicile instruite conform legeri subsemnatului. Mediaș, in 13 Ianuaru, 1890. Oficiul protopresbiterat gr. or. al tracului Mediaşului in conțelegere cu comitetul parochial. Ioan Chendi, adm. protopresbiterat.

Nr. 240. [300] 1-3 Concurs repețit.

După-ce in urmă concursului publicat in Nr. 91 și următorii din 1889 ai țiarului „Telegraful Român,” pentru indeplinirea postului de paroch in vacanta parochiă gr. or. Deceamurășană nu s'a ivit nici un concurent cualificat, pe basa înaltului decisi consistorial din 10 Octobri 1889 Nr. 6837 B., prin această se repeșce concursul publicat, respective se escrie concurs nou pentru întregirea susnu-

mitei parochii, cu termin de 30 zile dela prima publicare. Emolumentele împreunate cu acest post sunt următoarele: 1. Folosirea casei, supraedificatelor și grădinei parochiale fl. 20.-- 2. Folosirea porțiunei canonice de 8 jugere arătoriu și fânaț, jugerul a fl. 7 . fl. 56,-- 3. Dela 16 familii câte o ferdă de cucuruz sfârmit a 60 cr. . . . . fl. 9.60 4. Dela 16 familii câte o zi lucru a 40 cr. . . . . fl. 6.40 5. Una delniță pădure din pădurea comunală pentru focărit . . . . . fl. 8.-- 6. Dreptul de pășunat liber . . . . . fl. 15.-- 7. Alte venite stolare după calculul mediu a lor 5 ani din urmă . . . . . fl. 8.--

Tote aceste dau un venit anual in sumă de . fl. 123.-- Doritorii de a ocupa acest post au a subterne concursule lor in termenul mai sus indicat, instruite conform prescrișelor regulamentului pentru întregirea parochiilor, la oficiul protopresbiterat mai jos semnat per Gyéres in Agărbiciu. Oficiul protopresbiterat gr. or. al tracului Turda in conțelegere cu comitetul parochial respectiv. Agărbiciu, 26 Ianuaru, 1890. Petru Rosca, protopresbiter.

Nr. 212/1890 of. com. [302] 1-3

Edict de licitațiune.

În 24 Februaru st. v., (8 Martiu st. n.) 1890 se va ține in cancelaria comunală din Săcădate la 10 ore ante meridiene o licitațiune publică pentru esarândarea următoarelor pășuni comunale pe timpul din 8 Martiu

până in 31 Decembre 1890 st. nou și anume:

1. Pășunea așa numită „Pădurea din jos” cu un teritoriu de 382 jugere, prețul esclamărei 600 fl. 2. Pășunea așa numită „Pădurea din sus” cu un teritoriu de 203 jugere prețul esclamărei e 400 fl. Fie cine, care doreșce a luă arênda trebuie s'o depună înainte de licitațiune 10% din prețul de esclamare ca vadiu in bani gata. Condițiunile mai de aprôpe ale arêndeii se pot vedea și înainte de ziua licitațiunei in cancelaria comunală in orele oficiôse. Săcădate, la 23 Februaru, 1890. Oficiul comunat.

Sz.355 /890 polg. [293] 3-3

Hirdetmény.

Az erzsébetvárosi kir. törvényszék által ezenel közzététetik, miszerint Krauss Rezső és társai nagysinki birtokosok részéről beadott kérés folytán Nagysink község határának általános tagosításának megengedhetősége feletti tárgyalásra a határnap 1890 évi Márczius 28-ára d. e. 10 orára tüzetik ki Nagysink községébe a helyszinére a községi iroda helyiségébe. Ezen tárgyaláshoz összes érdekelték azon figyelmzettetéssel hivatnak meg, hogy a meg nem jelent felek úgy tekintetnek, mint a kik a tagosításba beléegyeznek.

Az erzsébetvárosi kir. törvényszéknek 1890-évi januárhó 25-én tartott üléséből.

Nagy Lajos, elök Zöld Gábor, jegyző.

„Sebeșana” Institut de credit și de economii, societate pe acții in Sas-Sebeș.

Convocare.

Domnii acționari ai „Institutului de credit și de economii „SEBEȘANA”, societate pe acții”, se invită prin această in înțelesul §-lui 18 al statutelor societății la

a II-a adunare generală ordinară,

ce se va ține in Sas-Sebeș, la 30 Martiu a. e. st. n. 2 ore p. m., in localul institutului.

Obiectele:

- 1. Raportul anual al direcțiunei. 2. Raport despre încheerea compturilor și raportul comitetului de supraveghiare. 3. Statorirea bilanțului și hotăriri asupra distribuiri și plățiri câștigului curat. 4. Ficsarea prețului marcelor de preșentă pe anul curent. 5. Ulterioră decideri asupra emisiunei a două de acții a „Sebeșanei” in legătură cu concluzul adunării generale estra-ordinare, ținută in 1 Decembre 1889. 6. Eventualele propuneri.

Domnii acționari, cari in sensul §§-lor 20 și 21 din statutele societății voesc a participă la adunare in persônă sau prin plenipotențiați, sunt rugați a-și depune acțiunile și eventualele doveđi de plenipotență, cel mult până in 29 Martiu a. e. st. n., la cassa institutului in Sas-Sebeș. Sas-Sebeș, in 18 Februaru, 1890.

[303] 1-1

Direcțiunea institutului.

Tabela zonelor pentru căile ferate din Transilvania și giur.

Table with columns for 'Prețurile pentru trenuri accelerate' and 'Prețurile pentru trenuri de persoane'. It lists various railway zones (Zona I to XIV) and stations (Arad, Blăș, Huedin, Bistrița, Brașov, Deș, Deva, Elisabetopol, Feldiôra, Alba-Iulia, Hațeg, Homorod-Cohalm, Cluș, Murăș-Oșorheiu, Mediaș, Aiud, Sibiu, Oradea-mare, Petroșeni, Simeria (Piski), Predeal, Pășpök-Ladány, Sighișôra, Gherla, Reghinul-sășesc, Orăștie, Odorheiu-l-săcuesc, Turda, Teiuș, Hunedôra, Ocna-Sibiului) with corresponding fares for different classes (I, II, III).

Tariful de bagagiu pentru fie-care singuratic pachet inclusive tacsă de manipulație:

Table showing baggage rates for three zones: Zona I-III, Zona IV-VI, and Zona VII-XIV. Rates are listed for 1-50 chilogr., 51-100, and 101 și mai mult.

Lăđi mai mari pachetate neguțătoresce nu se primesc spre transportare ca bagagiu.